

penig az több punctumok rendjének megtartásában vagy egyéb articulások, vagy hűségem ellen való dologban fogyatkozásom ne legyen. Alioquin ha valamiben fogyatkozásim, vagy vétkem megbizonnyittatik, minél rövidebb processus szerint, praefectus uram ő kegyelme székin convincáltatván, tartozzam satisfactiót tenni, melyet nem cselekedvén, vagy nem cselekedhetvén, magam személyemhez vigore scilicet praesentis hozzám nyulathassanak ő nagyságok, és mindaddig, amig mind az árenda-proventus restántia summát plenarie administralom, mind penig ha mi egyéb ez punctumok, vagy hűségem ellen comperiáltatott, vétégem s excessusimat végső igazításban és executióban is vétetik ő nagyságok, árestumban tarthassanak. Melynek nagyobb valóságára, adom ez hitem szerint irott, kezem írásával és szokott pecsétémme megerősített leveletem. Datum in arce Fogaras, die et anno in praemissis *Christophorus Kis* s. k. p. h., *Nalácz István* s. k. p. h.

Ez dolog az mi jelenlétünkben menvén, eszserént mint az feljebb megírt reversális és punctumok tenora megíratott, mit jövendőbéli bizonyágnak okáért subscribáltuk és pecsételtük fide nostra mediante, in Fogaras, anno dieque suprapositis. *Inczédi György* s. k., p. h. *Inczédi Zsigmond*, s. k., p. h.

Eredetije a Magy. Nemz. Muzeum levéltárában.

KANTAFALVA SZÉKELY FALU TÖRVÉNYE.

Mi Kantafalvának possessori, közönséges megegyezett akarathól, hogy kevés határinkat, szénakaszáló helyeinket jobb és nagyobb securitással birhassuk, oltalmazhassuk, megbírlván*) tekintetes, nemzetés fejevármegyei mohai Farkas Pál uramot, mostan Kantában lakos, és karatnai Kún Tamás uramot, mostan Fejevármegyének felső processusának egyik szolgabíráját, ez ide alább megírt condióknak örökös megállására, magunknak és maradékinknak, successorinknak is megtartására, hogy a modo deinceps ezen végezésünk ellen ne cselekedjék, irattuk meg anno 1720. die 8. Julii ugyan Fejevármegyében az kantai hűtös bíró házánál Gergő Mihálynál, mely e szerint következik:

1. Midőn a *kaszáló-helyeket, réteket* felfogni szokták, annak idejében, mig a kaszálást elvégzik, szénát betakaritnak, hordanak, se magáén, annál inkább másokén se sollóval, se kaszával, még az ü döllökön is kaszálni ne merészeljen. Kaszálásnak, hordásnak idejin kinn lovakkal ne járjon, hanem ha lovakon megyen vagy szekérrel, a magáén megkösse, másnak kárt ne tegyen, éjszakának idején ott ne háljon; ha ki ez ellen cselekednék, az vármegye constitúciója szerint büntetessék florenis 12.

2. Kaszálásnak ideje eljövén, senki, mig megegyezett akarathól felszabaditják, az határbírák hire nélkül kaszálni ne merészeljen sub pena flor. 3, annakelőtte harmad-negyed nappal tegyék hírré.

*) Értsd: fölkérvén bírónak.

3. Ha ki valakinek fűvét elkaszálná és ki nem adná, hanem törvényt támasztana, és megbizonyodik, hogy nem övé, forinton marassza és két-anynyi szénával tartozik, amenynyit elkaszált.

4. Mivel *nyomásnak idején kert nélkül* nem birhatni sem az kantai kaszáló helyet, sem az Czodorját (?), mikor kertelésnek ideje lészen, és az határbíró meghagyja, valaki 2, 3 napok alatt fel nem tenné, forinton maradjon.

5. Mikor az *sarjút* egyező akarattól az határbírák felfogják, senki lovat, teheny-barmot odabocsátani ne merészeljen, míg megszabadítja az határbíró sub paena flor. 2. den. 50.

6. Minden ember az határnak nagyobb oltalmáért, az határ helyén az kert közét, *ültetni való fűzet*, legalább 12 szálát *ültesse*.

7. Ha kinek éjszakának idején, akármi gabonában marháját tanálják, az vármegye constitutiója szerént büntessék; ha nappal: frtot vehessen, ha magáé, nem mentheti.

8. Hogy pengig ezen dolog jobb véggel mehessen végben, szeren, minden esztendőben, 6 határpásztorok legyenek hittel kötelesek, kik éjjel együtt, nappal sor szerént vigyázzanak, és ha kiket látnak, az határbíráknak beadjanak. Ha azok ellen valakik támadnának, vagy csak böcstelenitenék is, flor. 12 convincáltassanak, és ha az határpásztoron múlték el, vagy kár lenne, az határpásztorok fizessék meg a kárt és flor. 1. büntetessenek, toties quoties elmulatnák. Ezeknek pengig bizonyságok, azok ellen, akik vétnek, olyan legyen, hogy valakiket látnak, mivel hittel kötelesek, semmi bizonyság ne suffragáljon, hanem hacsak egyik látta és beadta is, az paenát a conclusum ellen, ha vétne, megvehessék; és ha ki támadást tenne ellenek, flor. 12. büntetessék.

9. Ha valakinek csak zálogosa, annál inkább, ha valamit árendában birna az határban, akár fűvet, akár szántóföldet, elvévén az hasznát, úgymint akkori fructusát, az possessorok hire és engedelmek nélkül; az sarjúra marháját ne hajthassa. Senki marháját, akárki is, semmi szin alatt olyaknak, kiknek bennvaló fundusok nincsen, marháját be ne fogadja; mert valaki befogadott: forinton maradjon, az is, aki odahajtaná, büntetődjék den. 50.

10. Ez végezésünk megállására, hogy utánnunk valók is observálják, köteleztessenek úgy, hogy ha valaki végezésünk ellen, a modo deinceps ezen conditionk ellen vétnének, az olyak sine dilatione az vármegye constitutiója szerént büntetessenek flor. 12., és ha szembe lenne, ott mindjárt az határbíró törvényével certificáltassék; ha szemben nem lenne, házától még az uton is szabados legyen certificálni ad reddendam rationem minden portionalis személyt, és semmi remédiommal exceptióval ne élhessen, hanemha az törvény ellen vétne, vagy peresinek böcsülete ellen szólana, ebben pengig kárvétel és minden törvényes remedium ne lehessen, az egy exmis ön kívül se ne appellálhasson, hanem az határbírák előtt definita cau^{si} legyen egy szolgabíró praesentiájában, és aki apellálna s reculrál^{sa}, flor. 3 convincáltassék, mégis ne apellálhasson.

11. Ha idegen residentiatlan emberek marháját tanálják és behajtják, ha támadást tenne, vagy törvényt támasztana, az is az határbírák előtt igazodjék és az vétek felől is büntetessék.

12. Ha az határpásztorok oly vakmerő emberekkel nem birnának, hírt tévén mind az residentiás embereknek, valakik el nem mennének és vakmerőlködnének, forinton maradjon az oly személy.

13. Határbiráknak választottuk kézdi-vásárhelyi Bolyó Pétert, Barabi György urammal e vármegyéről, Farkas Pál és Rácz Péter urat, kik is, ha mindenkor jelen nem lennének is, kettő akármelyik szolgabíró urammal törvényt ülhessen.

Eredetije a Magy. Nemz. Múzeum levéltárában.

MISKOLCZI GAZDASÁGI UTASÍTÁS 1686-ból.

Instructio pro parte etc. in persona Joannis Csoma provisoris Miskolciensis anno 1686 28 maji.

1. *Bábai* gyalogszeres ökretlen emberek taksáljanak: Thót János adjon annuatim fl. 10. Tarcsai János adjon annuatim fl. 10. Notandum Biczó István és Biczó Mihály Ónodban laknak.

2. Ez *bábai* territoriumon lévő majorság-szántóföldeket szükség, hogy a jó gondviselő hiába heverni, haszon nélkül ne hagyja, hanem adja dézsma alá akiket a földesura számára meg nem szántat és be nem vettet, ugy ahhoz tartozó két kaszáló rétet is megkaszáltatván, az makkos erdő is mikor makkot terem, sertéseket fogadván, másként a földeknek, réteknak, és erdőknek fructusától beadandó hasznot a gondviselőtül megkivánom, ha annak helyes ratióját probabilibus documentis nem doceálhatja.

3. *Vakarácsi, kisbábai, kistokaji* pusztá-telekek határának, hogy azokból is valami hasznot industriálkodása által szerezzon a gondviselő, megkivánom, másként ennek elmulatásával a maga kárával tanul.

4. Guza István a *miskolczi* házban való lakásaért, hogy a *malomhoz* esztendőt által csak 3 napot szolgáljon, difficultáлом, annál inkább ha jobbágy, ha pedig nem az, szolgáljon annuatim annyi napon, amennyi a malom szükségéhez a molnárgazda és a gondviselő parancsolatjából kívántatik, másként menjen ki az házból, és adassék olyan embernek, aki az dispositiómat teljesíteni maga arra való kötelezésével igéri.

5. Soha a *mészárszéket* esztendőt által pusztán állani ne hagyja, ugy az *korcsomát* is, a városnak engedő földesurak engedelmén kívül, egyébaránt a gondviselő mind a mészárszék, s mind a korcsoma gondviselését, annak igaz és helyes megpróbálása nélkül, minden okvetetlen megfizeti.

6. Az *malom* körül való építést is szorgalmatosan a molnárgazdával együtt elkövesse, hogy annak elmulatása a malom jövedelmét káromra meg ne próbálja, mert kárát vallja, honnan búza, kása, és kenderbéli régi mód szerint való proventust kívánok.

7. Az *majorság-szölöket* is ugy coláltassa, hogy gondviseletlensége miatt innét is valami kár ne következék, másként kárát vallja, ahhoz tartozó faedényekre is tempestive gondot viselvén, megszerezze, hogy a kívántató szükség idején, kétfelé ne kapjon. Lőrét csináljon.